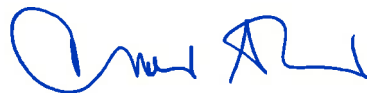

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Krucsainé Herter Anikó
főigazgató

Budapest, 2025. július „03 ”

Hankó Balázs
az Alap felett rendelkező miniszter

P.H

Budapest, 2025. július „09.”

Alap fejezet száma és megnevezése:

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Alap felett rendelkező megnevezése:

**Kulturális és Innovációs Minisztérium
minisztere**

Alapkezelő megnevezése:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő

Nemzeti Kulturális Alap 2024. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok:

A benyújtott pályázatok száma a 2023. évihez képest 2024. évben csökkent. 2024-ben az előző évihez képest a beérkezett-elbírált pályázatok száma 244 darabbal, a támogatott pályázatok száma 61 darabbal csökkent. A 2024. évben megítélt támogatás összege a 2023. évi támogatási összegnél 13,5%-kal volt magasabb. A támogatott pályázatok aránya az elbírált pályázatokhoz viszonyítva 2022-ben 66,4% volt, 2023-ban ez az arányszám 64%-ra csökkent, 2024-re pedig ismét emelkedést mutatott (65%).

2023-hoz viszonyítva a tárgyévben beérkezett pályázatok számának 2,5%-os csökkenése mellett csökkent az igényelt támogatás összege is, míg a megítélt támogatások összege 11.526,3 millió Ft-ra emelkedett az előző évi 10.155,3 millió Ft-hoz képest.

A pénzügyi elszámolások elfogadását és a szakmai ellenőrzéseket követően 2024. évben 7.879 db pályázatkerült lezárásra. Ez az előző év adatához képest közel azonos értéket mutat. A pandémiával érintett időszakot követően az elszámolások beérkezése és azok feldolgozása kiegyenlítettebb lett, a Kedvezményezettek elszámolási hajlandósága nőtt.

A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve minden pályázat esetében küldtünk értesítő levelet a támogatottaknak, illetve pénzügyi lebonyolító igénybevétele esetén a lebonyolítóknak a pénzügyi elszámolásuk és szakmai beszámolójuk elfogadásáról, a pályázat lezárásáról.

A pénzügyileg és szakmailag elfogadott, majd lezárt pályázatok száma a 2023. év adatához viszonyítva 2,4%-al emelkedett. Az állandó szakmai kollégiumok esetében ez a változás 0,5%-al, a miniszteri támogatások esetében 47,1%-al maradt el, míg az ideiglenes kollégiumi döntések esetében 42,1 %-al haladta meg az előző év adatát.

Az Ávr.100. §. (3) bekezdése szerint megvalósuló szűrőpróbaszerűen kiválasztott bizonylatok teljeskörű ellenőrzésének bevezetésével az előző évekhez képest kevesebb számú tételt vizsgáltunk. A kevesebb tételszám ellenőrzése nagyobb számú elszámolás ellenőrzését, így magasabb lezárt pályázat számot eredményezett 2024. évben. A vizsgálatok eredményeként megfogalmazott pénzügyi és szakmai hiánypótlásokra történő felszólítást a legtöbb esetben egy felszólító levélben küldtük meg a pályázók részére, ami tapasztalatunk szerint nagyobb hiánypótlási hajlandóságot és kevesebb adminisztrációt vont maga után. Továbbra is jellemző, hogy a beszámolási kötelezettségre a pályázók figyelmét többszöri felszólítás kezdeményezésével hívjuk fel.

II. Az Alap 2024. évi vagyoni helyzetének alakulása:

II. 1. Eszköz oldal:

Az NKA záró pénzkészlete 15.325,1 millió Ft volt, ami 6.997,8 millió Ft-tal magasabb az induló pénzkészletnél. Az NKA 2024. évben támogatásra felhasználható forrása 4.974,8 millió Ft-tal növekedett az eredeti költségvetésben meghatározott forráshoz képest. A többletet nagyobb részt a maradvány kiadási előirányzatként történő beemelése tette lehetővé, melyre az Áht. 86. § (4) bekezdése ad az Alap részére jogi lehetőséget. A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (Kjkt.) 42-45. § alapján átadott, szerzői jogdíjból származó többletbevétel (329,8 millió Ft) terhére történt pályázatok kiírása a második félévre húzódott, tekintettel a források átadásának időpontjára. Az Alap Egyéb bevételek (267634 ÁHTT) jogcímén befolyt 202,9 millió Ft többletbevétel lehetővé tette a kiadási előirányzatok megemelését. A kedvezményezettekkel szembeni követelés állomány értékvesztéssel csökkentett összege 182,6 millió Ft, ami az éves pályázati kifizetések 1,8%-a.

II. 2. Forrás oldal:

A tárgyévi kötelezettségvállalások részben kifizetésre kerültek, a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege 1.952,6 millió Ft, az éven túli kötelezettségvállalás összege 50,4 millió Ft volt.

III. Az Alap bevételei:

6. cím Egyéb bevételek

Ezen a címen az alábbi tételekből folytak be bevételek

- a kedvezményezettektől az előző években kifizetett összegekre tárgyévben befolyt fel nem használt támogatás visszautalások, és maradvány visszafizetések összege 617,7 millió Ft;
- kamat és kötbér befizetések összege 22,0 millió Ft;
- a Kulturális és Innovációs Minisztérium 130,4 millió Ft hozzájárulása a Művészeti Szilícium Völgy Kft. meghatározott feladatainak támogatásához.

7. cím Játékadó NKA-t megillető része

Az ötös lottó szerencsejáték játékadója NKA-t megillető részének eredeti előirányzata 12.590,0 millió Ft volt. 2024. évben a ténylegesen befolyt összeg 15.240,2 millió Ft lett.

9. cím Szerzői jogi törvény alapján a közös jogkezelőktől származó befizetések

- A közös jogkezelő szervezetek a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (Kjkt.) alapján a közös jogkezelő szervezetek jogdíjbevételeiknek, valamint a tagdíjakból és a közös jogkezelésen kívüli tevékenységből származó bevételeiknek a támogatási politikában meghatározott részét felhasználhatják közösségi – kulturális – célra, a Kjtk. 43. § (1) és 45. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint, a Nemzeti Kulturális Alap részére történő átadással.

A 2024. évben ezen a jogcímen, kulturális célú felhasználás érdekében az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesülettől (a továbbiakban: Artisjus) érkezett jogdíjbevétel. A korábbi gyakorlattal megegyezően az Artisjus ebben az évben is csak a komolyzenei területen keletkezett jogdíjat adta át, a szépirodalmi és könnyűzenei jogdíjak közösségi felhasználásra kerültek, melyet a jogkezelő saját hatáskörben bonyolított. Más közös jogkezelő szervezet nem élt ezzel a lehetőséggel.

Az Artisjus jogkezelő szervezet által átutalt kulturális célú jogdíjbevétel mértéke 279,0 millió Ft, mely a Zeneművészet Kollégiumához került.

A jogdíjbevételek terhére a Kollégium szakmailag értékes művek létrehozását, valamint kulturális programok megvalósulását támogatta, az Artisjus támogatási politikájában meghatározottak figyelembevételével.

- A Kjkt. 42 § (1) bekezdése, valamint a 45. § (3)-(4) bekezdése alapján az ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodó jogosultat megillető, 3 éven túl ki nem fizethető jogdíjak 90%-át a közös jogkezelő szervezet az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül köteles az NKA részére átadni, kulturális célú felhasználás érdekében.

A 2024. évben az Artisjus 397,4 millió Ft, az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület (a továbbiakban: EJI) 0,5 millió Ft, a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület (a továbbiakban: HUNGART) 27,5 millió Ft, a FilmJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete (a továbbiakban: FilmJus) 47,8 millió Ft, a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (a továbbiakban: MASZRE) 59,0 millió Ft, a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület (a továbbiakban: MAHASZ) 11,1 millió Ft, a Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület (a továbbiakban: MISZJE) 3,1 millió Ft ki nem fizethető jogdíjbevételt utalt át ezen a jogcímen.

A MASZRE a fentiekben túlmenően a 2024. évi 29. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál támogatása érdekében a saját hatáskörben felhasználható 5,9 millió Ft jogdíjbevételt is átadta az NKA-nak.

A MAHASZ-tól származó 11,1 millió Ft jogdíjbevétel a Könnyűzene Kollégiumához, a MISZJE-től származó 3,1 millió Ft a Szépirodalom Kollégiumához, a FilmJUS-tól származó 47,8 millió Ft jogdíjbevétel pedig a Filmművészet Kollégiumához került.

- A Kjkt. 44. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 20. és 21. §-ában meghatározott díjakból származó – a 39. § szerinti kezelési költséggel csökkentett – bevétel 25%-át a jogosultak érdekében kulturális célokra kell felhasználni. E jogcímen a Magyar Reprográfiai Szövetségtől és az Artisjustól érkezett befizetés (ez utóbbi befizetés az Artisjusnál keletkező jogdíjbevételén túl az EJI, a HUNGART, a FilmJus, valamint a MAHASZ közös jogkezelőknél keletkező bevételeket is tartalmazza.)

A Kjkt. 45. § (2) bekezdése szerint az Szjt. 20. és 21. §-ban meghatározott díjakat megállapító közös jogkezelő szervezet köteles a 44. § (1) bekezdése szerinti összeget kulturális célokra az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül az NKA számára átadni. Az NKA az átvett összeget az NKA tv.-ben foglalt támogatási célokra használja fel az Szjt. 20. § (4)–(5) és 21. § (6) bekezdésében meghatározott jogosulti csoportok javára.

A fentiek szerinti üres hang- és képhordozók jogdíjából 2024. évben az NKA-nak összesen 1.640,7 millió Ft bevétele származott, amely fedezetet nyújtott a Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program, a Filmművészet Kollégiuma, a Fotóművészet Kollégiuma, a Halmos Béla Program Ideiglenes Kollégiuma, az Iparművészet Kollégiuma, az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma, a Képzőművészet Kollégiuma, a Könnyűzene Kollégiuma, a Szépirodalom Kollégiuma, a Színházművészet Kollégiuma, a Táncművészet Kollégiuma, a Zeneművészet Kollégiuma, valamint a Kulturális Fesztiválok Kollégiumához beérkezett pályázatok támogatására.

Üres hang- és képhordozók jogdíjából származó bevétel az NKA Bizottságának javaslata alapján, a kultúráért felelős miniszter engedélyével – amennyiben releváns, az Szjt. vonatkozó rendelkezései alapján meghatározott %-os mértékben, valamint a jogkezelők által megadott keletkezési hely figyelembevételével – került felosztásra.

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése:

1. cím Alapból nyújtott támogatások

Az előirányzat felhasználása a NKA tv. előírásával összhangban, az NKA felett rendelkező miniszter és az NKA Bizottsága által meghatározott támogatási célok alapján történik. A kiadások teljesítése főként pályázati rendszerben történik, melyekről az NKA felett rendelkező miniszter által létrehozott kollégiumok döntenek, a Bizottság által meghatározott támogatási célok figyelembevételével. A kollégiumok a keretek ismeretében – amelyeket a jóváhagyott költségvetési törvény ismeretében határoz meg a Bizottság – fogalmazzák meg a pályázati felhívásaikat és döntenek arról, hogy az adott évben mely területre fordítanak nagyobb súlyt.

Az NKA tv. 7. §-a meghatározza, mely célokra adható támogatás, amelyeken a következő kifizetések történtek:

1. Nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, terjesztésének támogatása

Az NKA ezen kifizetési jogcímére minden kollégium ír ki a címhez tartozó altémákban pályázatot. Ezen a törvényi soron az egyik legjelentősebb kiadás 2024. évben a legtöbb kollégiumot érintő lap- és könyvkiadás, kiadványok, periodikák támogatása. A Filmművészet, a Színházművészet, a Könyvkiadás és a Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma is jelentős kifizetéseket teljesített erre a jogcímre kiírt pályázatok altémáinál. A Miniszteri keret terhére történt támogatásokra szintén számottevő kifizetés volt ezen a törvényi soron. Ezen a jogcímen összesen 2.777,0 millió Ft kifizetés történt.

2. Évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása

Az NKA másik jelentős kifizetési jogcíme. A Miniszteri keret terhére történő támogatások a legjelentősebbek, melyek jellemző altémái a következők: kiállítások megrendezése, kapcsolódó katalógus készítése, rendezvények lebonyolítása és pedagógia programok indítása.

A másik jellemző terület ezen a törvényi soron a Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program Kollégiuma, valamint a Zeneművészeti Kollégiuma által zeneművészeti tevékenységre megítélt támogatásainak kifizetése.

Ezen a jogcímen összesen 2.406,6 millió Ft kifizetés történt.

3. Nemzetközi fesztiválok, rendezvények és azokon való részvétel

Ezen a címen a legnagyobb volumen a Kulturális Fesztiválok Kollégiuma pályázati kifizetései, melyen nagyrendezvények megtartására részesültek támogatásban a pályázók. Ezen a jogcímen összesen 585,0 millió Ft kifizetés történt.

4. Művészeti alkotások új irányzatai, új kulturális kezdeményezések támogatása

A művészeti tematikájú kollégiumok támogatása jelentős ezen a jogcímen, ahol elsődlegesen a művészek alkotóművészeti tevékenységére nyújtanak támogatást. Ezen a jogcímen összesen 731,7 millió Ft kifizetés történt.

5. Kultúrával kapcsolatos tudományos kutatások támogatása

A cím 2024. évi kiadása 48,0 millió Ft, melyből a legjelentősebb a Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program Kollégiuma zeneművészeti tevékenységre biztosított támogatása.

6. Épített örökség, építőművészet támogatása

Az NKA műemlékek és műemlék jellegű épületek állagmegóvására, veszélyelhárításra, régészeti feltárásokra és a műemlékvédelem népszerűsítésére 220,3 millió Ft-ot fizetett ki.

7. Kultúrateremtő, közvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységek támogatása

Többek között a könyvtárak eszköztámogatása, szolgáltatásfejlesztés, közművelődési intézmények által szervezett programok kiadása, cirkuszművészeti programok finanszírozása tartozik a cím alá.

Jelentős kifizetések történtek a Színházművészeti Kollégium produkciók helyben történő továbbjátszására altémában, valamint az 1100 éve Európában, 20 éve az Unióban elnevezésű programsorozat méltó megünneplése érdekében, a Közművelődés Kollégiuma által kiírt címzett pályázat keretében

Az állandó és ideiglenes kollégiumoknak lehetőségük volt a jóváhagyott keretük 10%-ának mértékéig egyedi igényeket támogatni. Ezen a jogcímen 3.446,3 millió Ft kifizetés történt.

8. Nemzetközi tagdíjak

A nemzetközi tagdíjak nem jelentős kiadási tétel, többek között, a teljesség igénye nélkül az Architects Council of Europe, a International Music Council (IMC), a World Green Building Council (WorldGBC), International Union of Architects (UIA), az International Federation of Landscape Architects (IFLA), a Confederation Internationale des Cinemas d'Art et d'Essai, a Fédération Internationale de la Presse Cinématographique (Fipresci), az Europa Distribution aisbl, az International Academy of Ceramics, az IMAGO, the European Federation of Cinematographers, az International Association of Art (IAA) Europe, az International Council of Design (ICoD), az EuroArt, az Alliance for Jewish Theatre, az European Theatre Convention – ETC nemzetközi tagdíjakhoz való hozzájárulást biztosítják.

A felhasználás 7,1 millió Ft volt ezen a címen.

9. Egyéb dologi kiadások

A 38/2013. (IX.19.) NGM rendelet 1. számú mellékletének XI. fejezete alapján szükséges az NKA-nál a visszatérítés miatti negatív közhatalmi bevételek nullára módosítása év végén.

A kulturális adó, mint bevételi jogcím megszűnt 2019. január 1-vel, azonban az adózók rendezhetik a korábbi évekből fennálló befizetési kötelezettségüket, vagy visszakérhetik a túlfizetést. A túlfizetést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal visszautalja az adózónak, és egyúttal a fedezetet inkasszálja a NKA számlájáról.

A megszűnt adónemekből, és a kulturális adóból a vállalkozások önellenőrzése során keletkezett befizetési kötelezettségek 2024. évi összege 7,6 millió Ft volt.

2. cím Működési kiadások

A kezelő szervezet részére fizetett támogatási kiadás 1.460,2 millió Ft volt, az NKA bankköltségére és tranzakciós díjára 7,6 millió Ft került kifizetésre.

4. cím Kulturális célú központi költségvetési szervek működési kiadásainak támogatása

Az NKA tv. 7/C. § (2) bekezdése rendelkezik a kultúráért felelős minisztérium (Kulturális és Innovációs Minisztérium) irányítása, valamint felügyelete alá tartozó kulturális célú központi költségvetési intézmények működési kiadásainak egyszeri, adott év költségvetését kiegészítő támogatási összegről, amelyet az NKA szabályainak megfelelő módon lehet igényelni, és elbírálásáról a miniszter dönt. A KIM irányítása alá tartozó központi költségvetési szervek működési kiadásainak egyszeri kiegészítése 245,0 millió Ft.

V. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

millió Ft-ban egy tizedessel		
Megnevezés	2024. évi Költségvetési kiadások	2024. évi Költségvetési bevételek
Egyéb bevételek		770,1
Az ötös lottó szerencsejáték játékadójának NKA-t megillető része		15 240,2
Szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőtől származó befizetések		2 929,8
Alapból nyújtott támogatások	10 229,5	
Működési kiadások	1 467,8	
Kulturális célú, központi költségvetési szervek működési kiadási támogatása	245,0	
Összesen:	11 942,3	18 940,1